

రెండవ అధ్యాయం

మానవులకు మరణం ప్రాప్తమయ్యే లక్షణాలు

1-విశ్వాసికి మరణం సమీపించినప్పుడు

ప్రాప్తమయ్యే మంచి లక్షణాలు.

1- కలిమయే షహాదత్.

[صحيح أبو داود 2673] مَنْ كَانَ آخِرُ قَوْلِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ

హజ్రత్ ముఆజ్ బిన్ జబల్ رضي الله عنه కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “ఏ వ్యక్తి చివరి వాక్యాలు ‘లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహ్’ అని ఉంటాయో వారు స్వర్గానికి పోతారు.” (సహీహ్ అబూదావూద్: 2673)

2-నుదుటిపై చెమటలు.

హజ్రత్ బురైద رضي الله عنه కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: **مَوْتُ الْمُؤْمِنِ بَعْرِقَ الْجَبِينِ** “విశ్వాసి అయిన వ్యక్తి మరణము అతని నుదుటిపై వచ్చే చెమటలు.” (సహీహ్ ఇబ్నుమాజ:1188)

ఒక ముస్లింకి మరణ యాతన సంభవించినప్పుడు నుదుటిపై చెమటలు పట్టినందుకు అతనిని సత్య విశ్వాసిగా భావించవచ్చు.

3-శుక్రవారం మరణం.

హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమర్ رضي الله عنه కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: **مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَمُوتُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَوْ لَيْلَةِ الْجُمُعَةِ إِلَّا وَقَاهُ اللَّهُ فِتْنَةَ الْقَبْرِ (ترمذی)**

“ఏ ముస్లిముకైతే శుక్రవారము రాత్రి లేక పగలు మరణం సంభవిస్తుందో వారిని అల్లాహ్ సమాధి శిక్షకు గురికానివ్వడు.”

(తిర్మిజీ, అహ్మద్, సహీహుల్ జామే: 5773)

4- షహీద్ కాబడిన ముస్లిం (అమరుడు).

- **షహీద్గా మృత్యువు చెందిన వ్యక్తి, అల్లాహ్ దగ్గర ఆరు విధాలుగా బహుమానం పొందుతాడు.**

హజ్రత్ మిఖ్దామ్ బిన్ మాదీకరబ్ رضي الله عنه కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: షహీద్కు అల్లాహ్ వద్ద ఆరు విశిష్టతలు ఉన్నాయి.

- 1) మొదటి రక్తపు చుక్క కారిన వెంటనే క్షమించబడుతాడు.
- 2) స్వర్గంలో అతని నివాసాన్ని అతనికి చూపబడుతుంది. మరియు సమాధి శిక్ష నుండి కాపాడబడుతాడు.
- 3) అతి పెద్ద (ప్రళయ) భయాందోళనకు గురికాకుండా శాంతి ప్రాప్తమౌతుంది.
- 4) విశ్వాసం మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదిస్తాడు.
- 5) పెద్ద కళ్ళుగల హూర్ (అప్పరస) తో వివాహం జరుగుతుంది.
- 6) (ప్రళయం రోజు) 70మంది చుట్టాలకు (స్వర్గానికి) సిఫారసు (అతని వైపున) అంగీకరించబడుతుంది.

(తిర్మిజీ, సహీహ్ ఇబ్నుమాజ: 2257)

హజ్రత్ సహల్ బిన్ హునైఫ్ رضي الله عنه కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “సంకల్పశుద్ధితో షహీద్గా మరణించాలని కోరుకున్న వ్యక్తికి అల్లాహ్ షహీదుల ఉన్నత స్థానాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. ఒక వేళ అతనికి తన పడకపైనే మృత్యువు జరిగిఉన్నా సరే.” (ముస్లిం)

5-అల్లాహ్ మార్గంలో (ఫీ సబీలిల్లాహ్) మృత్యువు పొందినవారు షహీద్.

﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزُقُونَ﴾ (١٦٩) ﴿فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ (١٧٠) ﴿يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ (١٧١) آل عمران: 169-171

“అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడ్డవారిని మృతులుగా భావించకండి. వాస్తవానికి వారు తమ ప్రభువు వద్ద (అల్లాహ్ దృష్టిలో) బ్రతికే ఉన్నారు, ఆహారం ప్రసాదించబడుతున్నది. అల్లాహ్ తన కృపతో ప్రసాదించిన దానిపట్ల వారు ఎంతో సంతోషంగా ఉన్నారు. తమ వెనుక (ప్రపంచంలో) ఉండిపోయి ఇంకా తమతో చేరని విశ్వాసులకు (పుణ్యాత్ములకు) కూడా ఏ విధమైన భయంకానీ, దుఃఖంకానీ కలిగే అవకాశం లేదని వారు నిశ్చింతగా ఉన్నారు. అల్లాహ్ బహుమానాలకు, ఆయన అనుగ్రహాలకు (సంతోషంతో) వారు పొంగిపోతున్నారు. నిశ్చయంగా విశ్వాసుల ప్రతిఫలాన్ని అల్లాహ్ వృధా చెయ్యడు.” (3,ఆలి ఇమ్రాన్: 169-171)

﴿مَا تَعْدُونَ الشَّهِيدَ فِيكُمْ؟﴾ "قَالُوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ شَهِيدٌ قَالَ : "إِنَّ شُهَدَاءَ أُمَّتِي إِذَا لَقِيتُ : - قَالُوا فَمَنْ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ : مَنْ مَاتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ شَهِيدٌ وَمَنْ مَاتَ فِي الطَّاعُونَ فَهُوَ شَهِيدٌ وَمَنْ مَاتَ فِي الْبَطْنِ فَهُوَ شَهِيدٌ وَمَنْ غَرِقَ فَهُوَ شَهِيدٌ. (مسلم)

హజ్రత్ అబూ హురైరా رضي الله عنه కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ “మీలో షహీద్గా మృత్యువు చెందినారనే విషయాన్ని ఎలా తెలుసుకోగలరు” అని

ప్రశ్నించారు. అప్పుడు వారు ‘ఎవరైతే అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడ్డారో వారే షహీద్’ అని అనుచరులు అన్నారు. అలాగైతే నా జాతిలో షహీదుల సంఖ్య చాలా తక్కువే! అని ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ అన్నారు. అయితే, “వారెవరో కాస్త తెలుపండి” అని ప్రజలు అడిగారు. అప్పుడు ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ: “అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడ్డవారు షహీద్, అల్లాహ్ మార్గంలో (ఫీ సబీలిల్లాహ్) మృత్యువు పొందినవారు షహీద్, అంటువ్యాధి (మహమ్మారి) వలన మృత్యువు పొందినవారు షహీద్, కడుపు బాధ వలన మృత్యువు పొందినవారు షహీద్, నీటిలో మునిగి మృత్యువు పొందినవారు షహీద్” అని తెలియజేశారు. (ముస్లిం)

హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ ఉత్తైక్ షహీద్ కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు:

(الشُّهَدَاءُ سَبْعَةٌ سَوَى الْقَتْلِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الْمَطْعُونُ شَهِيدٌ وَالْغَرَقُ شَهِيدٌ وَصَاحِبُ دَاثِ الْجَنْبِ شَهِيدٌ وَالْمَبْطُونُ شَهِيدٌ وَالْحَرَقُ شَهِيدٌ وَالَّذِي يَمُوتُ تَحْتَ الْهَدْمِ شَهِيدٌ وَالْمَرْأَةُ تَمُوتُ بِحُجْمٍ شَهِيدٌ) صحیح الجامع

“అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడిన షహీద్ గాకుండా ఇంకా ఏడు రకాల షహీద్లు ఉన్నారు. “మహమ్మారి కారణంగా చనిపోయినవారు షహీద్, నీళ్ళలో మునిగి చనిపోయినవారు షహీద్, నిమోనియా వ్యాధి వలన చనిపోయినవారు షహీద్, కడుపు బాధ వలన చనిపోయినవారు షహీద్, అగ్నిలోపడి కాలిపోయినవారు షహీద్, దేని క్రిందనైనా పడిపోయి నలిగి చనిపోయినవారు షహీద్, గర్భస్రావం జరిగి ఆ బాధలోనే చనిపోయిన స్త్రీ షహీద్.”¹ (సహీహ్ అల్ జామే: 3739)

¹ నోట్: పైన చెప్పబడిన వివిధ మరణాలు అనుకోకుండా జరిగే సంఘటల కారణంగా మృత్యువు ప్రాప్తమైతే ‘షహీద్’ అనే పుణ్యమైన మృత్యువు అవుతుంది.

హజ్రత్ సయీద్ బిన్ జైద్ రహిమల్లాహు కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ షహిద్ ఇలా ప్రవచించారు: “తమ ధనానికి బదులు చంపబడ్డ వ్యక్తి షహీద్. తమ కుటుంబీకుల (రక్షణ)కై చంపబడ్డ వ్యక్తి షహీద్. తమ ధర్మాని (రక్షించుట)కై చనిపోయిన వ్యక్తి షహీద్. తన ప్రాణాన్ని (రక్షించుకొనుట)కై చంపబడ్డ వ్యక్తి షహీద్.” (సహీహ్ అల్ జామే: 6445)

6-పుణ్యకార్యాలు చేస్తుండగా మరణం సంభవిస్తే స్వర్గం

ప్రాప్తమవుతుంది.

హజ్రత్ హుజైఫా రహిమల్లాహు కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ షహిద్ ఇలా ప్రవచించారు:

- 1) “ఎవరైనా సంకల్పశుద్ధితో **أَلَا هِيَ إِلَّا** ‘లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహ్’ అని చెప్పి మరణించినట్లయితే స్వర్గానికి పోతారు.
- 2) ఎవరైనా సంకల్పశుద్ధితో **ఉవవాసం ఉన్న రోజు** మరణించినట్లయితే స్వర్గానికి పోతారు.
- 3) ఎవరైనా సంకల్పశుద్ధితో **దానము చేసినప్పుడు** మరణించినట్లయితే స్వర్గానికి పోతారు.” (సహీహ్ తర్గీబ్ వత్ తర్హీబ్: 985)

ఒకేసే కావాలనీ మరియు ఉద్దేశపూర్వకంగా తమ ప్రాణాలకు హాని కలిగించుకొనీ ఆత్మహత్యకు పాల్పడితే శాశ్వతమైన నరక శిక్ష తప్పదు. కనుక హదీసులో ఇలా ఉంది.

హజ్రత్ అబూ హురైరా రహిమల్లాహు కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ షహిద్ ఇలా ప్రవచించారు: “ఎవరైతే ఉరి వేసుకొని చనిపోతాడో అతను నరకంలో ఉరి వేసుకొనే శిక్షను అనుభవిస్తాడు. ఎవరైతే కత్తితో పొడుచుకొని చనిపోతాడో అతను నరకంలో కత్తితో పొడుచుకొనే శిక్షను అనుభవిస్తాడు.” (బుఖారీ)

2-అవిశ్వాసికి మరణం సమీపించినప్పుడు

ప్రాప్తమయ్యే చెడ్డ లక్షణాలు.

1) ధర్మాన్ని తప్పుగా విశ్వసించిన ప్రజలు.

ధర్మాన్ని తప్పుగా విశ్వసించినవారు. అధర్మంగా ఆచరించి అల్లాహ్ పై ఆశలు పెంచుకున్నవారు స్వర్గంలో ప్రవేశించరు. వారి కర్మలన్నీ వృధా అవుతాయి. తరువాత వారంతా నరకానికి ఆహుతి అవుతారు. కనుక అల్లాహ్ ఇలా తెలియజేసాడు:

﴿قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ۝١٣ الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيَّهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ ۝١٤ صُنْعًا ۝١٥ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِمْ فَبُخِطُوا أَعْمَالَهُمْ فَلَا يُنْقِضُهُمْ هُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۝١٦﴾
 106-103: الكهف ﴿١٦﴾ ذَلِكَ جَزَاءُ مَن كَفَرَ ۖ وَأَتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿١٧﴾

“ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను: “తాము చేసిన పనుల విషయంలో అందరికంటే ఎక్కువగా విఫలులయ్యేవారు ఎవరో, (నష్టపోయే వారెవరో) మీకు తెలుపమంటారా? వారెవరంటే, ప్రాపంచిక జీవితంలో వారి ప్రయత్నాలన్నీ ఋజుమార్గం నుండి వైదొలగి ఉంటాయి. అయినా వారు తాము చేసేదంతా సవ్యంగానే ఉందని భావిస్తారు. వారు తమ ప్రభువు వాక్యాలను నమ్మకుండా (ప్రళయదినాన్ని) తిరస్కరించినవారు. ఆయన సాన్నిధ్యంలో హాజరుకావలసి ఉన్నదనే విషయాన్ని విశ్వసించనివారు. ఇందువల్ల వారి కర్మలన్నీ వృధా అయిపోయాయి. ప్రళయ దినాన మేము వాటికి ఏ మాత్రమూ విలువనీయము. వారి ప్రతిఫలం నరకం - వారు

అవిశ్వాసానికి పాల్పడినందుకు బదులుగా, వారు మా వాక్యాలనూ, మా ప్రవక్తలనూ ఎగతాళి చేసినదానికి ఫలితంగా.”

(18, సూరతుల్ కహ్ఫ్: 103-106)

- 1) తమ పొరపాట్లకు అల్లాహ్ సమక్షంలో క్షమాపణ కోరుకోకుండా, పాపాలపై పాపాలు కూడబెట్టేవారికి మృత్యువు చాలా ఘోరంగా మరియు కఠినంగా ప్రాప్తమవుతుంది.
- 2) ఆరాధన స్థిరత్వాన్ని వదలెయ్యటం వలన లేక తమకు తోచిన విధంగా, తమ ఇష్టానికి అనుగుణంగా ధర్మాన్ని అనుసరించడం వలన సుఖమైన మృత్యువుకు దూరమవుతారు.
- 3) విశ్వాస బలహీనత (జూఫుల్ ఈమాన్) వలన మనిషి బాధాకరమైన మరణాన్ని పొందుతాడు.

3-మరణం సమీపించినప్పుడు దైవదూతలు

ప్రత్యక్షమవుతారు

మరణం సమీపించినప్పుడు అవిశ్వాసులు, సత్యాన్ని తిరస్కరించినవారు, మరియు వంచకులు దైవదూతలను చూసి తీవ్ర భయాందోళనకు గురికాబడుతారు.

విశ్వాసులు మరియు పుణ్యాత్ములు అల్లాహ్ ఇష్టానుసారం తమ జీవితాలను గడిపినవారు సుఖ సంతోషాలతో మృత్యువు పొందుతారు. కనుక అల్లాహ్ ఇలా తెలియజేసాడు:

﴿وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ أَخْرَجُوا أَنفُسَكُمْ أَفَرَأَيْتُمْ أَفْئِدَةً تَمَازُجُونَ ۚ﴾
 عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾ الأنعام: 93

“ఈ దుర్మార్గులు మరణవేదనతో సతమతమవుతూ ఉండగా అల్లాహ్ దూతలు తమ హస్తాలను చాచి “ఇటుతెండి! బయటకు తియ్యండి మీ ప్రాణాలను, అల్లాహ్ పట్ల అసత్యాలను పలికినందుకు, మరియు అల్లాహ్ ఆయతుల (వాక్యాల) పట్ల అహంకారాన్ని ప్రదర్శించినందుకు ఫలితంగా ఈ రోజు మీకు అవమానకరమైన శిక్ష విధించబడుతుంది. అని అంటూ ఉండగా నువ్వు చూడగలిగితే ఎంత బావుండేది.”

(6, సూరతుల్ అన్ఆమ్: 93)

ప్రతి మానవుడు రెండు విధాలలో ఏదో ఒక విధంగా మృత్యువు పొందుతాడు.

ఒకటి: మనిషికి అల్లాహ్ పట్ల ఉన్న విశ్వాసమునకు అనుగుణంగా ఉంటుంది.

రెండోది: మనిషికి అల్లాహ్ పట్ల ఉన్న అవిశ్వాసమునకు అనుగుణంగా ఉంటుంది. ఖుర్ఆన్ మరియు సహీహ్ హదీసులలో వాటి వాస్తవాలు పలు రకాలుగా వివరించబడి ఉన్నాయి. అల్లాహ్ ఇలా ప్రకటించాడు:

﴿كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ النَّرَاقِيَ ۖ وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ۖ وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ ۖ وَالْتَفَتِ إِلَىٰ آلِهَا بِالْوَيْهِ ۖ وَوَعَدُ الْوَعْدِ ۖ إِنَّهَا فِي لَبَاقٍ ۖ﴾ (٢٦)

يَوْمَ يَذَّكَّرُ الْمَسَاقُ ﴿٢٧﴾ 30-26: القيامة ﴿٢٨﴾

“ఎంత మాత్రం కాదు, ప్రాణం గొంతులోకి వచ్చినప్పుడు, మంత్రించి ఊదేవారెవరైనా ఉన్నారా? అని అనబడినప్పుడు, ఇది ప్రపంచం నుండి వేరైపోయే సమయమనీ మనిషి తెలుసుకుంటాడు. ఒక కాలుతో మరొక కాలు కలిసిపోయినప్పుడు, అది నీ ప్రభువు వైపునకు తరిలిపోయే రోజు అవుతుంది.” (75, అల్ ఖియామహ్: 26-30)

﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَائُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ ﴿٣١﴾ نَزَّلْنَا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ﴿٣٢﴾﴾ السجدة: 30-32

“అల్లాహ్‌యే మా ప్రభువు అని పలికి ఆ మాట మీదనే స్థిరంగా నిలబడే వారిపై నిశ్చయంగా అల్లాహ్ దూతలు అవతరిస్తారు. వారు వారితో ఇలా అంటారు: ‘భయపడకండి, బాధపడకండి! మీకు వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్గం అనే శుభవార్తను విని ఆనందించండి. మేము ఈ ప్రాపంచిక జీవితంలో కూడా మీకు సహచరులుగా ఉంటాము. పరలోకంలో కూడా ఉంటాము. అక్కడ మీరు కోరినదల్లా మీకు లభిస్తుంది. మీరు ఆశించే ప్రతి వస్తువూ మీదవుతుంది. ఇవీ మీకు లభించే ఆతిథ్యపు ఏర్పాట్లు. క్షమాశీలుడు, కరుణామయుడు అయిన అల్లాహ్ వైపు నుండి.’”

(41, హామీమ్ అస్సజ్జా: 30-32)

హజ్రత్ బరా బిన్ ఆజిబ్ رضي الله عنه కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “విశ్వాసుడైన దాసునికి ప్రపంచం నుండి అతని (జీవితం) తెగిపోయి పరలోకానికి పోయేటప్పుడు, అతని వద్దకు ఆకాశము నుండి అల్లాహ్ దూతలు దిగివస్తారు. వారి ముఖాలు తెల్లగా సూర్య కాంతిలా మెరుస్తూ ఉంటాయి. వారి వద్ద కఫన్ (మృతదేహానికి ధరింపజేసే) దుస్తులు మరియు సుగంధాలు ఉంటాయి. అతను చూడగలిగినంత దూరము వరకు అతని ముందు (అల్లాహ్ దూతలు) కూర్చుంటారు. తరువాత మలకుల్ మౌత్ (ప్రాణంతీసే దూత) వచ్చి అతని తల దగ్గర కూర్చుంటారు. అప్పుడు అతనితో:

‘ఓ పరిశుద్ధమైన మనసా! (ఓ తృప్తి పొందిన మనసా) అల్లాహ్ నుండి క్షమాపణ పొందుటకై అతని ప్రేమ పొందుటకై పదా’...అని అంటారు.

తరువాత ప్రవక్త ముహమ్మద్ ఇలా తెలిపారు: ‘అప్పుడు మనిషి ప్రాణము కూజా (సురాయి) మూతి నుండి నీరు ఎంత తేలికగా బయటకు వస్తుందో! అంత తేలికగా అతని ప్రాణము తీసుకోబడును.

మరొక ఉల్లేఖనం ప్రకారము: “అతని ప్రాణము తీసేవరకు భూమ్యాకాశాల మధ్యలో ఉన్న అల్లాహ్ దూతలు, మరియు ఆకాశంలో ఉన్న అల్లాహ్ దూతలందరూ అతని కొరకు ప్రార్థనలు చేస్తారు. అతని కొరకై ఆకాశము యొక్క ద్వారాలు తెరవబడుతాయి. ఆకాశాలలో ప్రతి దూత మా ద్వారము గుండా ఆ ప్రాణము ఎక్కి రావాలనీ అల్లాహ్ ను వేడుకుంటారు.”

“అవిశ్వాసుడైన (అల్లాహ్ ను నమ్మనివాడు) దాసునికి-మరొక ఉల్లేఖనం ప్రకారం: “పాపాత్ముడైన దాసునికి ప్రపంచం నుండి అతని (జీవితం) సంబంధం తెగిపోయి, పరలోకానికి పోయేటప్పుడు అతని వద్దకు ఆకాశము నుండి అల్లాహ్ దూతలు దిగివస్తారు. వారి ముఖాలు (కరినంగా, భయంకరంగా) నల్లగా ఉంటాయి. వారి వద్ద కఫన్ గా (మృత దేహానికి ధరింపజేసే దుస్తులు అగ్నితో చేసిన) పట్టా ఉంటుంది. అతను చూడగలిగినంత దూరము వరకు అతని ముందు (అల్లాహ్ దూతలు) కూర్చుంటారు. తరువాత మలకుల్ మౌత్ (ప్రాణంతీసే దూత) వచ్చి అతని తల దగ్గర కూర్చుంటారు. అప్పుడు అతనితో: “ఓ నీచమైన మనసా! అల్లాహ్ ద్వేషాన్ని ఆయన కోపాన్ని పొందుటకై నీవు పదా”...అని అంటారు.

తరువాత ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా తెలిపారు: ‘అప్పుడు మనిషి ప్రాణాన్ని ఇనుప కమ్మిల (దంతె)తో తడిగాఉన్న చర్మం నుండి (వెంట్రుకలను గీకి తీసినట్లు) అతని అంగాలను, నరాలను తెంపుతూ ప్రాణాన్ని తీస్తారు. భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న అల్లాహ్ దూతలు, ఆకాశంలో ఉన్న దూతలు శపిస్తుంటారు. అతని కొరకై ఆకాశం యొక్క ద్వారాలు మూసి వేస్తారు. ఆకాశాలలో ఉన్న ప్రతి దూత తమ ద్వారము గుండా ఆ ఆత్మ ఎక్కి రాకూడదనీ అల్లాహ్ ను ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు.’”

(అబూదావూద్, హాకిమ్, అహ్మదాబాద్ జనాయిజ్ లిల్ అల్ బాని: 105)

﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا

أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَسَعَةً فَهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١٧﴾ النساء: 97

“తమ ఆత్మలకు అన్యాయం చేసుకుంటూ ఉండేవారి ప్రాణాలను తీసి అల్లాహ్ దూతలు వారిని ‘ఇదేమిటి మీ స్థితి ఇలా ఉందీ?’ అని అడుగుతారు. అప్పుడు వారు ఇలా సమాధానం ఇస్తారు: “మేము దేశంలో బలహీనులముగా నిస్సహాయులముగా ఉండేవారము.” (అప్పుడు) అల్లాహ్ దూతలు “అల్లాహ్ భూమి విశాలంగా లేదా మీరు వలస పోవటానికి?” (అని వారిని) అడుగుతారు. వారి నివాసం నరకం అది మహాచెడ్డ నివాసం.” (4, సూరతున్ నిసా: 97)

4- మరణ వేదనలు (సకరాతుల్ మౌత్)

మనిషి మరణ స్థితిలో ఉన్నప్పుడు భరించే కష్టాలు, దుఃఖాలు ఆ సమయంలో ఉన్నవాడికంటే ఎక్కువగా ఎవరికీ తెలియదని చెప్పవచ్చు. ఆ కష్టాల గురించి అల్లాహ్ ఇలా తెలియజేసాడు:

﴿وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾ ق: 19

“ఇదిగో చూడండి, మరణయాతన తన సత్యంతో వచ్చేసింది. నీవు తప్పించు కోవటానికి ప్రయత్నం చేసిన విషయం ఇదే.”

(50, సూరతుల్ ఖాఫ్: 19)

ముహమ్మద్ ﷺ మరణ వేదనలో ఉన్నప్పుడు బాధలను అనుభవించారు:

హజ్రత్ ఆయిషా رضي الله عنها కథనం; “ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ తన వద్ద ఉన్న చన్నీళ్ళ గిన్నెలో చేతులను ముంచి ఆ తడి చేతులతో ముఖం మీద రుద్దుకునేవారు. మరియు **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ لِلْمَوْتِ سَكْرَاتٍ** ‘లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహ్ ఇన్న లిల్ మౌత్ సకరాత్’ (అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్యుడు ఎవ్వడు లేడు. మరణ వేదనలు చాలా కఠినమైనవి) అని అనుక్షణం చెప్పేవారు. తరువాత తమ చేతితో పైకెత్తి పైగా చేస్తూ ఇలా అన్నారు: **(فِي الرِّفْقِ الْأَعْلَى)** ‘ఫిర్ రఫీఖిల్ ఆలా’ (గొప్పస్నేహితుని వద్దకు చేర్చు) ఆ తరువాత మరణించారు. చేయి క్రిందకు పడిపోయింది.” (బుఖారీ)

కాని అవిశ్వాసులు అలాంటి పదాలను చెప్పలేరు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ ఇలా ప్రకటించాడు:

﴿وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ﴾

93: الأنعام ﴿١٣﴾

“ఈ దుర్మార్గులు మరణవేదనలో చిక్కుకుని ఉండగా అల్లాహ్ దూతలు తమ హస్తాలను చాచి “ఇటుతెండి! బయటకు తియ్యండి మీ ప్రాణాలను, అల్లాహ్ పట్ల అసత్యాలను పలికినందుకు, మరియు అల్లాహ్ ఆయతుల (వాక్యాల) పట్ల అహంకారాన్ని ప్రదర్శించినందుకు ఫలితంగా ఈ రోజు మీకు అవమానకరమైన శిక్ష విధించబడుతుంది. అని అంటూ ఉండగా నువ్వు చూడగలిగితే ఎంత బావుండేది.” (6, సూరతుల్ అన్ఆమ్: 93)

హజ్రత్ అబూ హురైరా رضي الله عنه కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: **الشَّهِيدُ لَا يَجِدُ مَسَّ الْقَتْلِ إِلَّا كَمَا يَجِدُ أَحَدُكُمْ الْقِرْصَةَ يُقْرِصُهَا**
 “వీరమరణం పొందేవారు తనను హతమార్చే సమయంలో చీమ కుట్టినంత బాధ మాత్రమే అనుభవిస్తాడు.” (తిర్మిజీ, నసాయి, హదీస్ హసన్)

5- ఆకాశాలపైకి ఆత్మ ప్రయాణం

1-విశ్వాసిగా ఉన్న పుణ్యాత్ముని ముస్లిం ఆత్మకు లభించే గౌరవం.

అల్లాహ్ ఇలా ప్రకటించాడు:

﴿إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفْرِطُونَ﴾ الأنعام: 61

“ఆయన పంపిన అల్లాహ్ దూతలు అతని ప్రాణం తీసుకుంటారు. తమ కర్తవ్య నిర్వహణలో వారు ఏ మాత్రం అజాగ్రత్త చూపరు.”

(6, సూరత అన్ఆమ్: 61)

﴿كَلَّا إِنْ كُنَّ الْآبَرَارِ لَفِي عِلِّيَّاتٍ ﴿١٨﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيَّاتٌ ﴿١٩﴾ كُنْتُ مَرْفُومٌ ﴿٢٠﴾﴾ المطففين: 18-20

“ఎంత మాత్రం కాదు, నిస్సందేహంగా సజ్జనుల కర్మల పత్రం ఉన్నతస్థాయి వ్యక్తులకు సంబంధించిన గ్రంథంలో ఉంటుంది. ఉన్నత స్థాయి వ్యక్తులకు సంబంధించిన గ్రంథం అంటే ఏమిటో నీకు తెలుసా? అదొక వ్రాయబడి ఉన్న గ్రంథం, అల్లాహ్ కు సన్నిహితులైన దూతలు దాన్ని కాపలా కాస్తూ ఉంటారు.” (83, అల్ ముత్ఫిఫీన్: 18-20)

హజ్రత్ బరా బిన్ ఆజిబ్ رضي الله عنه కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు: “పుణ్యాత్ముని ప్రాణము తీసేవరకు భూమ్యాకాశాల మధ్యలో ఉన్న అల్లాహ్ దూతలు మరియు ఆకాశంలో ఉన్న అల్లాహ్ దూతలందరూ

అతని కొరకు ప్రార్థనలు చేస్తారు. అతని కొరకై ఆకాశాల ద్వారాలన్నీ తెరుస్తారు. ఆకాశాలలో ఉన్న ప్రతి దూత తమ ద్వారము గుండా ఆ శుభాత్మ రావాలనీ అల్లాహ్ ను ప్రార్థనలు చేస్తారు.”

అల్లాహ్ దూతలు: “ఆ ఆత్మను తమ చేతిలో తీసుకున్న తరువాత రెప్పపాటుకై కూడా ఆలస్యం చెయ్యకుండా **దాన్ని సుగంధ వస్త్రంలో చుట్టుకొని తీసుకెళ్ళతారు. ప్రపంచ సుగంధాలన్నిటిలోకి ఆ సుగంధ పరిమళం ఎంతో మధురమైనదిగా ఉంటుంది.**”

తరువాత ఆ ఆత్మను తీసుకొని (ఆకాశాల)పైకి పోతారు. అప్పుడు ఆ దారిలో కలిసే ప్రతి అల్లాహ్ దూత “**ఈ శుభకరమైన ఆత్మ**” ఎవరిదనీ ప్రశ్నిస్తారు?

వారు **‘ఇతను ఫలానా వ్యక్తి’** అని, అతని ప్రపంచపేర్లన్నిటిలో కంటే అతి మంచి పేరును పేర్కొంటారు.

అలా ప్రపంచపు (మొదటి) ఆకాశమునకు చేరుకుంటారు. అక్కడున్న వారితో ఆకాశపు ద్వారాలు తెరవమంటారు.

వారు (అల్లాహ్ దూతలు) ఆ శుభాత్మను స్వాగతిస్తూ (ఆకాశ ద్వారాలను) తెరుస్తారు.

అలా శుభాత్మను ఏడు ఆకాశాలకు తీసుకువెళ్ళి చివరకు అల్లాహ్ సన్నిధిలో ప్రవేశపెడతారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ‘అతని పేరు **ఇల్లియాన్** (సత్కర్మల చిట్టా) లో వ్రాయండి’ అని అంటాడు.

ఇల్లియాన్ అంటే ఏమిటో నీకు తెలుసా? “అది ఒక లిఖిత గ్రంథం. దాన్ని సన్నిహితులైన అల్లాహ్ దూతలు కాపాడుతున్నారు.”

తరువాత వారు ఇల్లియాన్లో అతని పేరు రాస్తారు. ఆ ఆత్మను తిరిగి భూలోకానికి పంపండనీ(అల్లాహ్) ఆదేశిస్తాడు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ సూక్తి ఇలా ఉంది: “నేనతడ్ని అక్కడి (భూమి)నుండే పుట్టించాను తిరిగి అక్కడికే పంపుతాను. మరోసారి అక్కడి నుండే బ్రతికించి (ప్రళయం రోజు) వెలికితీస్తాను.”

ఆ విధంగా అతని ఆత్మను భోలోకానికి (సమాధిలోకి) చేర్చుతారు. తరువాత ఆ ఆత్మను అతని శరీరంలోకి ప్రవేశపెడుతారు. మృతునికి ఖననం చేసి తిరిగి వెళ్ళిపోయేవారి (బంధువుల) పాదరక్షల సవ్వడి అతను వింటాడు. (అహ్మద్, అహ్మకాముల్ జనాయిజ్, లిల్ అల్ఫానీ)

2-అవిశ్వాసికి మరియు పాపాత్ముడైన ముస్లిం ఆత్మకు ధిక్కరణ లభిస్తుంది.

﴿حُفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ

تَهْوِي بِهِ إِلَى الْأَرْضِ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٣١﴾ الْحَج: 31

“ఏకాగ్రతతో అల్లాహ్ను (మాత్రమే) ఆరాధించండి. ఆయనకు ఎవరినీ భాగస్వాములుగా చేయకండి. ఇతరులను అల్లాహ్కు భాగస్వాములుగా చేసేవాడు ఆకాశం నుండి క్రింద(భూమిలో) పడిపోయినట్లే. అతనిని ఇక పక్షులైనా తన్నుకుపోతాయి లేదా గాలి అతనిని ముక్కలు ముక్కలయ్యే (దూరమైన) ప్రదేశానికైనా విసరివేస్తుంది.” (22,సూరతుల్ హజ్: 31)

హజ్రత్ బరా బిన్ ఆజిబ్ رضي الله عنه కథనం; ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా ప్రవచించారు:....“అవిశ్వాసుడైన (అల్లాహ్ను నమ్మనివాడు) దాసునికి-మరొక ఉల్లేఖనం ప్రకారం: పాపాత్ముడైన దాసునికి ప్రపంచం నుండి అతని

(జీవితం) తెగిపోయి, పరలోకానికి పోయేటప్పుడు అతని వద్దకు ఆకాశము నుండి అల్లాహ్ దూతలు దిగివస్తారు. వారి ముఖాలు (కరినంగా, భయం కరంగా) నల్లగా ఉంటాయి. వారి వద్ద కఫన్ (మృత దేహానికి ధరింపజేసే) దుస్తులుగా (అగ్నితో చేసిన) పట్టా ఉంటుంది. అతను చూడగలిగినంత దూరము వరకు అతని ముందు (అల్లాహ్ దూతలు) కూర్చుంటారు.

తరువాత మలకుల్ మౌత్ (ప్రాణంతీసే దూత) వచ్చి అతని తల దగ్గర కూర్చుంటారు. అప్పుడు అతనితో: “ఓ నీచమైన మనసా! అల్లాహ్ ద్వేషాన్ని ఆయన కోపాన్ని పొందుటకై నీవు పదా” అని అంటారు.

తరువాత ప్రవక్త ముహమ్మద్ ﷺ ఇలా తెలిపారు: “అప్పుడు మనిషి ప్రాణాన్ని ఇనుపకమ్మీల (దంతె)తో తడిగాఉన్న చర్మంనుండి (వెంట్రుకలను గీకి తీసినట్లు) అతని అంగాలను, నరాలను తెంపుతూ ప్రాణాన్ని తీస్తారు.”

అలా అతని ఆత్మను తమ చేతిలోకి తీసుకున్న రెప్పపాటుకే అతన్ని (ఖననం చేసే) పట్టాలో చుట్టేస్తారు. ఈ భూమండల మంతటిలో గల కుళ్ళిపోయిన దేహం నుండి అతి ఘోరమైన దుర్వాసన అతనిలో వస్తుంటుంది.

తరువాత ఆ ఆత్మను పైకి తీసుకొని పోతారు. పోయే (దారిలో) అల్లాహ్ దూతలు కలుసుకున్న ప్రతిచోట ఈ దురాత్మ ఎవరిదీ? అని ప్రశ్నిస్తారు.

అప్పుడు అతని పేర్లలో అతి చెడ్డ పేర్లను పేర్కొంటూ ఫలాన, ఫలాన (సంతానానికి) చెందినవాడు అని అంటారు.

తరువాత అతని కొరకై ‘ఆకాశం యొక్క ద్వారాలు తెరవమనీ కోరుతారు’ కాని వారి కొరకు ‘తెరవబడవు’ అని (ఖుర్ఆన్ సూక్తిని ప్రవక్త ﷺ) ఇలా పరించారు:

﴿ إِنَّ الدِّينَ كَذَبُوا بِعَايِنِنَا وَأَسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفْنَحُ لَهُمُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴾ الأعراف: 40

“నమ్మండి! మా ఆయతులను (వాక్యాలను) తిరస్కరించిన వారి కొరకూ, వాటిపట్ల తలబిరుసుతనం ప్రదర్శించిన వారి కొరకూ ఆకాశ ద్వారాలు (ఎన్నటికీ) తెరవబడవు. సూది బెజ్జం గుండా ఒంటె దూరడం ఎంత అసంభవమో వారు స్వర్గంలో పోవటం కూడా అంతే అసంభవం.”

(7, సూరతుల్ ఆరాఫ్: 40)

తరువాత అల్లాహ్: “అతని పేరును భూమి అట్టడుగు భాగంలో ఉన్న సిజ్జీన్ లో నమోదు చెయ్యండి.” అని అంటాడు.

తరువాత ఆ (ఖబీస్) ఆత్మను విసరేయబడును. అప్పుడు ఆ ఆత్మ అతని (సమాధిలో ఉన్న) దేహంలో చేరుకుంటుంది.

(అబూదావూద్, హాకిమ్, ఇబ్నూ ఖుజైమా, సహీహ్ జామే: 1676)